

Darko KOVAČEVIĆ

LIKOVNOST U 2018. U CIJELOJ HRVATSKOJ

Bukovac i Cabanel uveličali obljetnicu Umjetničkog paviljona

Najstariji izložbeni prostor jedini je objekt koji je namjenski sagrađen za održavanje velikih, reprezentativnih izložbi

Hrvatski muzeji i galerije u prošloj su godini nastavili živu izlagačku tradiciju. Brojne su galerije dale priliku mladim autorima da se predstave javnosti i već afirmiranim da pokažu dio svog, možda manje poznatog opusa, no izložbenu scenu ponovo su obilježili veliki muzejski projekti, monografske i retrospektivne izložbe.

Umjetnički paviljon, najstariji izložbeni prostor na slavenskom jugu i jedini objekt koji je namjenski sagrađen za održavanje velikih, reprezentativnih izložbi, obilježio je ove godine 120. obljetnicu osnutka, a središnji događaj je aktualna izložba "Vlaho Bukovac i Alexandre Cabanel - povijesni susret učenika i učitelja". U retrospektivnom pregledu Bukovčeva djela bilo je više od 140 slika, a prvi put u Hrvatskoj i susjednim zemljama predstavljani su i radovi njegova pariškog profesora Alexandra Cabanela, istaknutog francuskog umjetnika 19. stoljeća. Predstavljene su sve faze slikarstva stvaralaštva - od pariške preko zagrebačke do praške faze, a Bukovčeva djela su za izložbu posuđena iz niza hrvatskih i inozemnih muzeja u regiji te iz privatnih zbirki. Uz već proslavljene slike, izloženo je i nekoliko novootkrivenih, među kojima se kao ekskluziva izložbe svojom monumentalnošću i ljepotom ističe veliko ulje na platnu iz 1886. godine, "Putifarova žena", nastalo dok je živio i radio u Parizu. Ta je izložba izabrana kao središnja u obljetničkoj godini, s obzirom na Bukovčevu ulogu u nastanku Paviljona - njegovom inicijativom 1896. za izlaganje hrvatskih umjetnika na Milenijskoj izložbi u Budimpešti sagrađen je montažni paviljon čija je čelična konstrukcija premještena na zagrebačku Lenuciju potkovu, a iz koje je dvije godine kasnije nastao Umjetnički paviljon. Izložba se može pogledati još samo do 6. siječnja 2019. godine. Ove je godine Umjetnički paviljon pripremio i veliku monografsku izložbu hrvatskog slikara Emanuela Vidovića, obilježavajući 150 godina njegova rođenja i 65 godina smrti. Vidovićevo stvaralaštvo prikazano je sa 120-ak djela. Izložba je realizirana u suradnji i suorganizaciji s Muzejom grada Splita, odnosno Galerijom Emanuel Vidović, koja je u sastavu Muzeja, gdje je bila postavljena nakon Zagreba.

Katarina Velika

Iz niza projekata zagrebačkog Muzeja suvremene umjetnosti istaknula se izložba "Potraga za stvarnošću - Jadranka Fatur i hiperrealno", prva retrospektiva i prvo cjelovito predstavljanje te najdosljednije, no nedovoljno zapažene predstavnice hiperrealizma u Hrvatskoj. Iako se istaknula retrospektivama, poput onih Vladimira Becića, Nikole Reisera i Nevenke Arbanas, zagrebačka Galerija Klovičevi davori pobudila je najviše zanimanja javnosti izložbom "Katarina Velika, carica svih Rusa", koja je život jedne od najmoćnijih žena u povijesti predstavila s više od tisuću eksponata. Izložba je bila organizirana u povodu obilježja-

Otvorenje izložbe Vlaho Bukovac i Alexandre Cabanel 2. listopada, kojom je Umjetnički paviljon slavio svoj 120. rođendan

NAJMANJA ANTIBABY PILULA I NAJVEĆI FIĆO

Najveći ovogodišnji projekt Muzeja za umjetnost i obrt bila je izložba "Šezdesete u Hrvatskoj: Mit i stvarnost", koju je posjetilo više od 50.000 posjetitelja. Kroz osamnaest tematskih dionica izložba je podsjetila na godine koje se pamte kao turbulentne i po mnogočemu prijelomne za Hrvatsku i njezino okruženje. Priča počinje 1958., kada se održao 7. kongres SKJ-a kao prijelomni u liberalizaciji partije, a završava Hrvatskim proljećem 1971. Prikazan je društveno-politički kontekst, razvoj konzumerističkog društva, arhitektura, dizajn, grafički dizajn, fotografija, kazalište, glazba i Muzički biennale Zagreb, hrvatska plesna scena, zlatno doba filma, moda, medijska scena. Obuhvaćene su najvažnije točke koje su iz tog razdoblja ostale zapamćene. Najmanji eksponat bila je antibaby pilula, a najveći Fićo.

Izložbe Katarina Velika - carica svih Rusa otvorena u Klovičevim dvorima 12. travnja

SEDER, KOŽUL, ZIDIĆ, B. BARETIĆ, MARTINIŠ...

Ovogodišnju Nagradu za životno djelo Vladimir Nazor za područje likovne i primijenjene umjetnosti osvojila je Biserka Baretić, a godišnju Dalibor Martinis, a nagradom za životno djelo u području arhitekture i urbanizma nagrađen je Antun Šatara, a godišnjom nagradom u toj kategoriji Mirela Bošnjak, Mirko Buvinčić i Maja Furlan Zimmermann, projektni ured x3m - arhitektura + urbanizam. Nagrada za životno djelo Hrvatskog društva likovnih umjetnika pripala je ove godine akademskom slikaru Đuri Sederu, Nagrada za najbolju izložbu akademskom kiparu Kristianu Kožulu, a Nagrada mladom umjetniku pripala je akademskom grafičaru Miranu Šabiću, dok je posebno priznanje za doprinos likovnoj umjetnosti dodijeljeno povjesničaru umjetnosti Igoru Zidiću.

Otvorenje dijela stalnog postava u Muzeju grada Vukovara

vanja 50. obljetnice prijateljstva gradova St. Peterburga i Zagreba, u suradnji s Muzejem Ermitaž iz St. Peterburga, s obzirom na to da je kao strastvena kolekcionarka sastavila vrijednu zbirku koja je temelj tog muzeja. Tema je oslikana kroz 1077 eksponata - skulpture, grafike, slike europskih umjetnika, odjevni predmeti carice i ostalih pripadnika dvora, predmeti od stakla, keramike, metala, srebra i zlata - servisi, posude, čaše, zdjele, tabakere, svijećnjaci, oružje, šahovske ploče, nakit, ukosnice, ukrasni predmeti, namještaj. Moderna galerija pripremila je izložbu "Jozsef Rippl - Ronai, Prvi majstor mađarskoga modernog slikarstva", s više od sedamdeset antologijskih umjetnikovih djela, uljanih slika i pastela iz fundusa toga muzeja te kritičku retrospektivu hrvatskog slikara i grafičara Alberta Kinerta, nakon više od trideset godina, koliko je prošlo od posljednje monografske izložbe. Hrvatski povijesni muzej u Zagrebu izložbom "1918. - prijelomna godina u Hrvatskoj" obilježio je stotu godišnjicu završetka Prvoga svjetskog rata. Bilo je izloženo 518 izložaka, muzejskih predmeta, arhivske, filmske i knjižnične građe, koji svjedoče o vojnim, političkim, socijalnim aspektima, kao i svakodnevicu tog razdoblja.

Izvan metropole

U Vukovaru je otvoren stalni postav "Muzej Vukovara u progonoj", čija zbirka sadrži oko 1700 umjetničkih dijela čime je u Gradskom muzeju Vukovar obilježena 70. godišnjica otvaranja prvog stalnog postava i 20. godišnjica povratka u Vukovar nakon godina progona u Domovinskom ratu. Zadarska Kneževa palača ugostila je izložbu proslavljenog američkog umjetnika Andyja Warhola, s njegovom kolekcijom sitotisa, litografija, crteža, memorabilije i filmskih uradaka. Pod nazivom "Andy Warhol: Enter into My Life" tijekom tri mjeseca bilo je izloženo devedesetak radova tog ilustratora, producenta, filmaša, dizajnera, slikara, kipara, modne ikone i kralja underground scene New Yorka. Izložba Matka Trebotića "Pedeset godina samoće", kojom taj hrvatski umjetnik obilježava 50 godina od svoje prve samostalne izložbe, bila je postavljena u Dioklecijanovim podrumima u Splitu.

U svijetu likovne umjetnosti ove se godine izdvojila i vijest o tome da je Hrvatski restauratorski zavod počeo s konzervatorsko-restauratorskim radovima na slikama Gustava i Ernsta Klimta te Franza Matscha iz HNK-a Ivana pl. Zajca u Rijeci, a cilj je da se dovršetkom tih radova u 2020. godini u Muzeju grada Rijeke postavi izložba tih slika u sklopu projekta Europske prijestolnice kulture. Slike za riječko kazalište nastale su u Beču, pa su nakon tamošnje izložbe postavljene iznad proscenija, iznad proscenijskih loža te na stropu partera. To su slike "Kazalište" Ernsta Klimta, "Andeli", koje je naslikao Gustav Klimt, a na stropu su alegorijske slike u medaljonima, "Instrumentalna glazba", "Ozbiljna opera" i "Poezija" Gustava Klimta te "Ljubavna poezija", "Ples" i "Komična opera" Franza Matscha. ■